

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 228/2024-58

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej Mgr. Luciou Chmeľovou, advokátkou, Púchovská 8, Bratislava, proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. 62C/80/2019-53 z 12. marca 2020, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Co/159/2020-126 z 9. decembra 2020 a proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/285/2021 z 29. novembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkom okresného súdu (v súčasnosti Mestského súdu Bratislava IV) č. k. 62C/80/2019-53 z 12. marca 2020, rozsudkom krajského súdu č. k. 6Co/159/2020-126 z 9. decembra 2020 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/285/2021 z 29. novembra 2023. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd všetky napadnuté rozhodnutia zrušil a vec vrátil mestskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobca [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“) sa na okresnom súde (v súčasnosti mestskom súde) domáhal proti sťažovateľke ako žalovanej vypratania bytu, ktorý bol (pôvodne) v jej výlučnom vlastníctve, tvrdiac, že byt vydražil v dobrovoľnej dražbe. Okresný súd rozhodol 12. marca 2020 rozsudkom pre zmeškanie tak, že sťažovateľke uložil povinnosť byt vypratať. Zároveň priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu odvolanie z dôvodu,

že neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie, keďže jej nebolo doručené uznesenie z 23. októbra 2019, ktorým ju okresný súd vyzval na vyjadrenie k žalobe. Sťažovateľka tvrdila, že toto uznesenie nikdy neprevzala. Krajský súd rozsudkom z 9. decembra 2020 rozsudok okresného súdu potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Podľa krajského súdu zo spisu vyplýva, že žaloba s prílohami a uznesenie súdu prvej inštancie boli sťažovateľke riadne listinne doručené do vlastných rúk 31. októbra 2019. Krajský súd rovnako konštatoval, že v spise sa žiadna nedoručená zásielka nenachádza. Boli splnené všetky zákonné podmienky na rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalovanej v zmysle § 273 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), preto rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny.

3. Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie, v ktorom uplatnila dovolacie dôvody v zmysle § 420 písm. f) CSP. Sťažovateľka namietala hrubé porušenie svojho práva na spravodlivý proces, keďže krajský súd potvrdil správnosť rozsudku okresného súdu pre zmeškanie bez jediného relevantného dôvodu napriek tomu, že v odvolaní poukázala na absenciu riadneho dôkazu o riadnom doručení žaloby s prílohami, a teda neboli splnené dôvody na vydanie rozsudku pre zmeškanie. Sťažovateľka nahliadnutím do spisu zistila, že v spise sa nachádza len poznámka o riadnom doručení zásielky bez toho, aby sa v spise nachádzala doručenka. Zároveň poukázala na to, že 19. novembra 2020 bolo začaté trestné stíhanie proti neznámemu páchatel'ovi v súvislosti s prevzatím úradnej zásielky a následným podpísaním sa menom sťažovateľky. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom z 29. novembra 2023 dovolanie sťažovateľky zamietol. Zároveň priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Podstatou sťažnostnej argumentácie je nesúhlas sťažovateľky s výsledkom súdneho konania na všeobecných súdoch, pričom sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zopakovala svoju argumentáciu predostretú v konaní pred všeobecnými súdmi. Podľa jej názoru neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie, keďže jej nebolo riadne doručené uznesenie okresného súdu, ktorým ju vyzval na vyjadrenie k žalobe.

5. Sťažovateľka poukázala na skutočnosť, že na Mestskom súde Bratislava III sa pod sp. zn. 60C/123/2019 vedie spor o neplatnosť dobrovoľnej dražby, na základe ktorej sa žalobca domáhal vypratania bytu sťažovateľky. V tomto spore dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté. Sťažovateľka sa v uvedenom spore domáhala vydania neodkladného opatrenia, keďže žalobca sa na základe rozsudku pre zmeškanie, na ktorom okresný súd napriek podanému odvolaniu nesprávne vyznačil právoplatnosť (doložka bola neskôr zrušená, pozn.), opakovane pokúsil o odpojenie bytu od elektrickej energie. Po vydaní dvoch neodkladných opatrení zo strany okresného súdu, ktoré boli následne zrušené krajským súdom, okresný súd napokon tretí návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odmietol. Sťažovateľke bola 22. novembra 2021 v byte odpojená dodávka elektrickej energie napriek tomu, že si riadne plnila všetky zmluvné záväzky a nemala žiadne nedoplatky.

6. V súvislosti s dovolacím konaním sťažovateľka osobitne poukázala na skutočnosť, že spis bol najvyššiemu súdu predložený až po uplynutí deviatich mesiacov od doručenia dovolania. Súčasťou podaného dovolania bol aj návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu,

ktorému najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Cdo 285/2021 z 30. marca 2022 vyhovel a odložil vykonateľnosť rozsudku krajského súdu.

7. V priebehu dovolacieho konania došlo k zmene niektorých faktických a právnych skutočností, o ktorých sťažovateľka informovala najvyšší súd. Sťažovateľka vo svojich podaniach opakovane uvádzala, že v súdnom spise sa nenachádza doručka o prevzatí uznesenia na vyjadrenie k žalobe. Sťažovateľka iniciovala reklamačné konanie na pošte, na základe ktorého bolo zistené, že jediným dokladom preukazujúcim údajné prevzatie písomnosti bol podpis v knihe poštárky, pričom už na prvý pohľad bolo zrejmé, že podpis nepatrí sťažovateľke, ktorá preto 19. novembra 2020 iniciovala trestné konanie. Vyšetrovaním bolo ustálené, že v čase, keď mala sťažovateľka údajne prevziať sporné uznesenie, sa nachádzala na Okresnom úrade Bratislava, odbore živnostenského podnikania, keďže žiadala o pozastavenie živnosti a preukázala sa dokladom totožnosti. Zároveň zaplatila súdny poplatok. Tento dôkaz o prítomnosti sťažovateľky na okresnom úrade sťažovateľka doložila súdu v priebehu dovolacieho konania. Zároveň bol vypracovaný znalecký posudok Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru Bratislava ČEZ: PPZ-KEU-BA-EXP-2021/4316, z ktorého obsahu jasne vyplýva, že sporný podpis nie je podpisom sťažovateľky. Napriek preukázaniu uvedených skutočností najvyšší súd dovolanie sťažovateľky zamietol.

8. V priebehu konaní pred všeobecnými súdmi došlo k viacerým podozrivým okolnostiam, a to k neoprávnenému vyznačeniu doložky právoplatnosti na rozsudku pre zmeškanie napriek podanému odvolaniu, expresnému rozhodnutiu o odvolaní sťažovateľky (po 3 týždňoch od predloženia spisu, pozn.), postúpeniu spisu dovolaciemu súdu zo strany okresného súdu až po 9 mesiacoch od podania dovolania a niekoľkých urgenciách sťažovateľky, ako aj absolútne formalistickému odôvodneniu rozsudku krajského súdu a najvyššieho súdu so strohým skonštatovaním o existencii „*potvrdení o doručení v súdnom spise*“ a úplnému odignorovaniu relevantných dôkazov preukazujúcich opak. Podľa názoru sťažovateľky existuje podozrenie, že musí ísť o zasahovanie do práce súdov osobami zvonka, tými istými, ktoré zjavne stoja za doručením zásielky.

9. Napriek existencii dôkazov jednoznačne preukazujúcich, že podpis v knihe poštárky nepatrí sťažovateľke, keďže sa nachádzala na inom mieste, dodnes žiaden súd tieto dôkazy nevyhodnotil, a to ani v konaní pred prvostupňovým súdom, ani odvolacím súdom, keďže v danom čase tieto dôkazy neexistovali. Neboli však vyhodnotené ani dovolacím súdom, keďže najvyšší súd odmietol tieto dôkazy vykonať s poukazom na § 435 CSP, keďže ich sťažovateľka predložila až po uplynutí lehoty na podanie dovolania. Podaná ústavná sťažnosť má preto nielen individuálny význam pre sťažovateľku, ale aj celospoločenský význam, ktorý spočíva v posúdení, ako sa má brániť osoba, ktorá od orgánov činných v trestnom konaní získa dôkazy jednoznačne preukazujúce nezákonnosť rozhodnutí prvého a druhého stupňa v jej neprospech, ak uvedené dôkazy orgány činné v trestnom konaní zistia až po uplynutí lehoty na podanie dovolania a zároveň v dôsledku prietáhov krajského súdu najvyššiemu súdu trvajúcich 9 mesiacov uplynie zákonná lehota na podanie prípadnej žaloby na obnovu konania proti rozsudku prvej inštancie, resp. rozsudku odvolacieho súdu. V prípade sťažovateľky pritom vznikol neakceptovateľný právny stav, v ktorom bez svojho zavinenia nemôže dôkazy získané orgánmi činnými v trestnom konaní použiť na svoju obranu v súdnom konaní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstata sťažnostnej argumentácie spočíva v nesúhlase sťažovateľky s výsledkom konaní pred všeobecnými súdmi, keďže už v konaní na okresnom súde neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie pre nedoručenie uznesenia okresného súdu s výzvou na vyjadrenie k žalobe. Rozsudok bol následne potvrdený krajským súdom a dovolanie sťažovateľky bolo zamietnuté, pričom odôvodnenie rozhodnutí nebolo dostatočné. Za zásah do označených práv považuje sťažovateľka aj to, že najvyšší súd sa nezaoberal všetkými dôkazmi predloženými v priebehu dovolacieho konania, keďže sťažovateľka ich predložila až po uplynutí dovolacej lehoty.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu:

11. V súvislosti s napadnutým rozsudkom okresného súdu z 12. marca 2020 a napadnutým rozsudkom krajského súdu z 9. decembra 2020 ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Jeho zmysel a účel je v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale rovnako je aj úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci výkonu im zverených kompetencií.

12. Keďže napadnutý rozsudok okresného súdu bol predmetom súdneho prieskumu zo strany krajského súdu v odvolacom konaní a následne bol rozsudok krajského súdu preskúmaný najvyšším súdom v dovolacom konaní iniciovanom na základe dovolania sťažovateľky, ústavný súd preto nemá právomoc na ich preskúmanie. Z uvedeného dôvodu preto odmietol tieto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Navyše sťažovateľka netvrdí, že niektorú z námietok prezentovaných v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozsudkom okresného súdu a krajského súdu nemohla uplatniť v opravných konaniach.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu:

13. Porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu o zamietnutí dovolania spočíva v tom, že je formalistický a nedostatočne odôvodnený. Okrem všeobecnej argumentácie smerujúcej proti výsledku konania pred súdmi nižšej inštancie sťažovateľka v súvislosti s rozsudkom najvyššieho súdu osobitne namieta, že dovolací súd odmietol vykonať dôkazy, ktoré predložila v priebehu dovolacieho konania, hoci po uplynutí lehoty na podanie dovolania.

14. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd. Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 124 ústavy ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli

k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či bol v konaní pred všeobecnými súdmi náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05).

15. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

16. Otázka posúdenia podmienok na uskutočnenie dovolacieho konania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Posúdenie tejto otázky je teda vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ktorý je právnym predpisom ustanovujúcim v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru), v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (III. ÚS 450/2017). To, samozrejme, neplatí, ak by najvyšší súd posúdil túto otázku ústavne neudržateľne v neprospech sťažovateľa. Ústavný súd sa oboznámil s napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, aby v kontexte jeho obsahu vyhodnotil obsah námietok prezentovaných sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti. Zároveň posudzoval ústavnú udržateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu.

17. Sťažovateľka podala dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP, argumentujúc, že krajský súd sa údajne nevysporiadal s jej námietkami týkajúcimi sa absencie riadnej doručky o prevzatí uznesenia okresného súdu. Najvyšší súd preskúmal rozsudok krajského súdu v kontexte dovolacích námietok a z pohľadu svojej relevantnej judikatúry a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu. Najvyšší súd po všeobecnej charakteristike dovolania podaného podľa § 420 písm. f) CSP, následnej obsiahlej citácii relevantných ustanovení Civilného sporového poriadku a zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov v podstatnom uviedol, že žalovaná v odvolacom konaní namietala jedine absenciu doručky v súdnom spise, pričom nenavrhol žiaden dôkaz na preukázanie jej tvrdení o nedoručení súdnej zásielky a zároveň nepodala žiaden dôkaz, na základe ktorého by bolo možno dospieť k záveru, že žaloba s prílohami jej neboli riadne doručené. Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších inštancií nevybočujú z limitov spravodlivého procesu, sú logické a primerané. Obidva súdy svoje právne názory odôvodnili úvahami, ktoré sú zrozumiteľné, konzistentné a spätne preskúmateľné. Sťažovateľka v dovolaní neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené alebo vyhodnotené v konaní pred súdmi nižších inštancií. Ak sťažovateľka predkladala dovolaciemu súdu listinné dôkazy o eventúálnom nedoručení súdnej zásielky, dovolací súd poukázal na § 434 CSP, podľa ktorého dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. Zároveň podľa § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem

skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania, a preto dovolanie zamietol.

18. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho súdu konštatuje, že dovolací súd reagoval vecne na sťažovateľkou vymedzený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP posúdením dostatočnosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Najvyšší súd sa zaoberal podstatnými časťami rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu toho, či obsahuje náležité posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán, uvedenie skutočností, ktoré súd považuje za preukázané a ktoré nie, uvedenie dôkazov, ktoré súd vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, ako aj právne posúdenie veci (§ 220 ods. 2 CSP). Táto zákonná požiadavka korešponduje s požiadavkou obsahovej kvality odôvodnenia súdnych rozhodnutí, ktorá vyplýva z práva na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

19. Za arbitrárny nemožno považovať ani postup najvyššieho súdu podľa § 434 a § 435 CSP. Ústavný súd v tejto súvislosti dopĺňa, že právna úprava dovolacieho konania nepripúšťa možnosť, aby najvyšší súd prihliadol na akékoľvek dôkazy predložené sťažovateľkou v jeho priebehu. Dovolací súd je totiž viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP), z čoho je potrebné vyvodit', že v dovolacom konaní sa nevykonáva dokazovanie, ktorého výsledkom by bolo odlišné vyhodnotenie skutkových okolností, ktoré boli základom pre meritórne rozhodnutie nižších súdov. Dovolacie konanie má prieskumnú povahu, ktorá vylučuje možnosť uplatnenia skutkových či dôkazných „novôt“, ktoré nemohli vziať do úvahy už súdy nižších inštancií (§ 435). Predmetom dovolacieho konania je už právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, preto pri posudzovaní prípustnosti dovolania sú bez významu nové skutkové okolnosti, ktoré nastali po právoplatnom skončení konania. Naopak, práve nerešpektovanie, resp. porušenie opísaného princípu dovolacím súdom by viedlo k možnému porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. II. ÚS 285/2017).

20. Ak sťažovateľka po právoplatnom skončení sporu získala nové dôkazy preukazujúce správnosť jej skutkových tvrdení o nesplnení podmienok na vydanie kontumačného rozsudku, a tým spochybňujúce vecnú správnosť rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu, poskytuje jej Civilný sporový poriadok možnosť podať žalobu na obnovu konania podľa § 397 a nasl. CSP. Naopak, procesný postup sťažovateľky spočívajúci v predkladaní dôkazov v dovolacom konaní nebol spôsobilý privodiť ňou predpokladaný výsledok.

21. Ústavný súd preto konštatuje, že sťažovateľkou predstreté námietky uvedené v ústavnej sťažnosti neboli spôsobilé zvrátiť vecnú správnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu. Ústavný súd, vychádzajúc z relevantnej časti obsahu napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, nezistil, že by účinky výkonu jeho dovolacej právomoci pri posudzovaní prípustnosti a dôvodnosti dovolania sťažovateľky podľa § 420 písm. f) CSP boli nezlučiteľné so základným právom strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie. Zamietnutie dovolania preto ústavný súd považuje za ústavne udržateľné.

22. Námietky uvedené v ústavnej sťažnosti nie sú dôvodné a nesignalizujú takú priamu príčinnú súvislosť s možným porušením označených práv podľa ústavy a dohovoru, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol vysloviť

ich porušenie. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj danú časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2024

Libor Duľa
predseda senátu